

Omvang van huiselijk geweld in Nederland

Peter G.M. van der Heijden (Universiteit Utrecht)
Maarten J.L.F. Cruyff (Universiteit Utrecht)
Ger H.C. van Gils (BeleidsOnderzoek&Advies (BOA))
Februari 2009
Departement Methoden en Technieken
Faculteit Sociale Wetenschappen
Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave:

SAMENVATTING

1. INLEIDING	1
1.1. Beleid en onderzoek inzake huiselijk geweld	1
1.2. Kennis inzake huiselijk geweld	1
1.3. Onderzoek met vangst-hervangstmethoden	1
1.4. Uitvoerbaarheid en voorwaarden	2
1.5. Probleemstelling en onderzoeksvragen	2
2. RESULTATEN OMVANGSCHATTINGEN	5
2.1. Methode en data	5
2.2. Schattingen voor verdachten	9
2.3. Schattingen voor slachtoffers	12
SUMMARY	16

Summary 15

Bijlage 1: koppeling LIS – Gids-Kubus

Bijlage 2: Verantwoording opbouw analysebestand en datacleaning

Bijlage 3: Soorten huiselijk geweld

Bijlage 4: Schattingen met het Poisson regression model en met alleen aangiften als basis

Bijlage 5: leden van de begeleidingscommissie

Voorwoord

Dit rapport bevat schattingen van de omvang van huiselijk geweld in Nederland. Het maken van omvangsschattingen van dit verschijnsel is een uitdagend probleem. Op verschillende manieren is de hier gerapporteerde exercitie voorbereid. In 2006 is in opdracht van het ministerie van Justitie (WODC, afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen) een verkenning uitgevoerd van methoden om moeilijk toegankelijke populaties te schatten. De uitkomst was dat schattingen van dit type populaties en van moeilijk waarneembare maatschappelijke verschijnselen het beste zijn te maken met zogenaamde vangst-hervangstmethoden. In 2007 heeft dezelfde opdrachtgever door Bureau Beke in samenwerking met de Universiteit Utrecht laten onderzoeken welke bestanden gegevens bevatten die zich lenen voor het schatten van de omvang van huiselijk geweld met genoemde methoden.

Voor de uitvoering van de schattingen zijn we diverse mensen dank verschuldigd. In de eerste plaats zijn dat Hans Rodenhuis en Timo Pronk van vts Politie Nederland Divisie IV&IT, Vraagunit, die ons van dienst zijn geweest door het leveren van de benodigde politiegegevens en het interpreteren en ordenen van die gegevens. Voorts gaat onze dank uit naar de leden van de begeleidingscommissie die ons met hun verschillende deskundigheden gedurende het onderzoek hebben ondersteund (zie bijlage 4). Ook Jos Kuppens van Bureau Beke verdient bijzondere vermelding vanwege zijn inbreng van kennis van het verschijnsel huiselijk geweld en van de geregistreerde gegevens.

Utrecht, september 2008

Het projectteam

Peter van der Heijden (Universiteit Utrecht), Maarten Cruyff (Universiteit Utrecht) en Ger van Gils (BeleidsOnderzoek&Advies)

Samenvatting

Tegen de achtergrond van beleid om huiselijk geweld tegen te gaan, is het van belang om over een (nieuwe en) betrouwbare schatting van de omvang van het verschijnsel te beschikken. Het onderhavige onderzoek is uitgevoerd naast een slachtofferonderzoek en daderonderzoek.

Het bepalen van de omvang van huiselijk geweld is niet eenvoudig, met name als gevolg van de lage aangiftebereidheid en daarmee de onderrapportage (het *dark number*) in registraties. Vangst-hervangst methoden, die voor dit onderzoek zijn gebruikt, hebben juist tot doel de omvang van de onderrapportage te schatten. De optelling van de rapportage en de onderrapportage leidt dan tot een schatting van de totale populatie. Met deze schattingsmethoden zijn inmiddels op diverse beleidsterreinen schattingen uitgevoerd, onder meer voor aantallen illegale vuurwapens, illegale vreemdelingen en daklozen.

Een vooronderzoek kwam tot de aanbeveling om de omvangschatting te baseren op het herhaaldelijk voorkomen van slachtoffers en daders in GIDS-Kubus. Daarnaast zijn de mogelijkheden tot koppeling van GIDS-Kubus en LIS (Letsel InformatieSysteem) onderzocht. LIS biedt een extra informatiebron waarbij de gegevens langs een ander kanaal worden verzameld dan voor GIDS-Kubus. De uitkomst van dat onderzoek is negatief.

De hoofdvragen voor het onderzoek zijn:

1. Hoe groot is de geschatte omvang van het huiselijk geweld in Nederland?
2. Hoe groot is de geschatte omvang van het huiselijk geweld in Nederland gedifferentieerd naar aantallen incidenten, slachtoffers en daders.

De schattingen die wij presenteren, zijn gemaakt met één variant van de methoden die gebruik maken van één registratie, te weten met het Zelterman regression model. We proberen het aantal personen (daders of slachtoffers van huiselijk geweld) te schatten dat *nooit* is waargenomen op basis van gegevens van personen (daders of slachtoffers) die *minimaal één keer* zijn waargenomen. Er zijn ook schattingen gemaakt met een andere variant, het zogenaamde ‘zero-truncated Poisson regression model’, kortweg het Poisson model. De schattingen met het Zelterman model vallen over het algemeen iets hoger uit dan die met het Poisson model. De Zelterman methode biedt echter belangrijke voordelen. Als we er van uit moeten gaan dat in de data belangrijke informatie over de relevante populatie ontbreekt, dan geeft het Zelterman model een betere schatting dan het Poissonmodel.

De schattingen zijn gemaakt met gegevens uit registraties van incidenten waarvoor een aangifte of een melding is gedaan. Voor de politieregio Haaglanden zijn ten behoeve van dit onderzoek geen gegevens over huiselijk geweld geleverd. De omvang van de totale populatie in deze regio is ‘bijgeschat’ met behulp van de gegevens van de politieregio’s Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Utrecht, zijnde de andere drie regio’s waarin de grootstedelijke gebieden zich bevinden.

Er zijn schattingen gemaakt voor aantallen verdachten en voor aantallen slachtoffers. De schattingen zijn gemaakt voor drie perioden van een jaar, vanaf medio 2004 tot medio 2007. Verder worden de geschatte populaties onderscheiden naar verschillende kenmerken, te weten: het geslacht en de leeftijd van betrokkene, verdachte of slachtoffer, het type geweld dat is gebruikt, het type slachtoffer van het huiselijk geweld, het deel van het land waar het incident heeft plaats gevonden, en de herkomstgroepering van verdachte en slachtoffer. In deze samenvatting bespreken we alleen de totale schattingen en

de schattingen van de typen slachtoffers waarop daders van huiselijk geweld zich richten. Beide typen schattingen zijn gedaan op basis van gegevens over aangiften en meldingen.

Schattingen van de omvang van huiselijk geweld maken vaak melding van aantallen incidenten. Met Vangst-hervangst methoden zijn, wanneer we gebruik maken van maar één bestand en niet van meerdere, qualita qua geen uitspraken te doen over incidenten. Incidenten zijn per definitie eenmalig en kunnen (binnen één registratie) dus niet meermalen worden geobserveerd. Dit onderzoek kan verder geen nieuwe informatie leveren over een gemiddeld aantal geregistreerde incidenten per verdachte of per slachtoffer. We kiezen er daarom voor om geen uitspraken te doen over aantallen incidenten.

Tabel 1 vermeldt in de eerste kolom met cijfers de schatting voor het aantal verdachten van huiselijk geweld per jaar in Nederland. De er op volgende kolommen laten zien hoe de schatting is opgebouwd, nl. uit een schatting met vangst-hervangst methoden op basis van geregistreerde verdachten in GIDS-Kubus, met betrouwbaarheidsintervallen en een afgeleide schatting voor de regio Haaglanden. De tabel laat zien dat er de afgelopen jaren in Nederland (inclusief de politieregio Haaglanden) jaarlijks naar schatting tussen de (ca.) 100.000 en 110.000 personen verdacht zijn van het plegen van huiselijk geweld. Voor de regio Haaglanden worden 8.000 tot 10.000 verdachten bijgeschat. Voor het eerste jaar, 2004 – 2005, is de schatting bijna 105.000 verdachten en voor de twee volgende jaren ruim 110.000¹.

Tabel 1. Geschat aantal verdachten Nederland (inc. en ex. bijstelling regio Haaglanden), alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval

Periode	Nederland				
	Schatting ex. Haaglanden	Ondergrens	Bovengrens	Bijstelling Haaglanden	
2004 - 2005	104.013	95.722	90.397	101.047	8.291
2005 - 2006	110.730	101.668	96.598	106.738	9.062
2006 – 2007	112.708	102.540	97.858	107.221	10.168

Huiselijk geweld is vaak tegen de partner of ex-partner gericht; 55 tot 60% van de verdachten maakt de partner of ex-partner slachtoffer. 8 tot 10% van de verdachten richt zich op kinderen en bij ca. 5% van de verdachten is er sprake van huiselijk geweld jegens ouders (tabel 2).

Tabel 2. Geschat aantal verdachten naar type slachtoffer, alle zaken, per jaar (ex. Regio Haaglanden)

	2004 - 2005		2005 – 2006		2006 - 2007	
(ex-)partner	52.303	55%	60.350	59%	66.057	61%
huisvriend	2.383	2%	4.449	4%	4.202	4%
kind	9.473	10%	7.819	8%	8.831	8%
ouderen	1.053	1%	1.025	1%	1.090	1%
ouders	4.697	5%	5.398	5%	6.910	6%
overige familie	10.968	11%	9.523	9%	9.197	8%
overig	14.834	15%	13.091	13%	6.237	6%
	95.712	100%	101.655	100%	102.524	100%

¹ De tabellen geven de exacte uitkomsten van de schattingen weer. Afronden volgens een standaardprocedure neemt de schijnexactheid die de nauwkeurige getallen suggereren niet weg. Het is beter de getallen niet te exact te hanteren.

Tabel 3 vermeldt in de eerste kolom met cijfers de schatting voor het aantal slachtoffers van huiselijk geweld per jaar in Nederland. De er op volgende kolommen laten zien hoe de schatting is opgebouwd, nl. uit een schatting met vangst-hervangst methoden op basis van geregistreerde slachtoffers in GIDS-Kubus, met betrouwbaarheidsintervallen en een afgeleide schatting voor de regio Haaglanden.

De tabel laat zien dat er méér slachtoffers dan verdachten worden geschat. De verhouding is ongeveer drie tot bijna vier slachtoffers bij twee verdachten.

De afgelopen jaren waren in Nederland (inclusief de politieregio Haaglanden) jaarlijks naar schatting tussen de 160.000 en de 200.000 personen slachtoffer van huiselijk geweld. Voor de regio Haaglanden worden met een andere methode dan met vangst-hervangst 10.000 tot 15.000 bijgeschat. Voor het eerste jaar, 2004 – 2005, is de schatting ca. 160.000 slachtoffers en voor de twee volgende jaren respectievelijk ruim 175.000 en 197.000.

Tabel 3. Geschat aantal slachtoffers Nederland (inc. en ex. bijschatting regio Haaglanden), alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval

Periode	Nederland	Schatting ex. Haaglanden			Bijschatting Haaglanden
		Ondergrens	Bovengrens		
2004 - 2005	161.074	150.922	139.859	161.987	10.152
2005 - 2006	176.700	166.097	156.183	176.011	10.603
2006 – 2007	197.273	182.654	171.222	194.086	14.619

1. Inleiding

1.1. *Beleid en onderzoek inzake huiselijk geweld*

Sinds 2000 hebben verschillende instanties, zoals politie en justitie en de hulpverlening, nieuwe impulsen gegeven aan de bestrijding van huiselijk geweld. Tegen de achtergrond van deze intensivering van beleid is het van belang om over een (nieuwe en) betrouwbare schatting van de omvang van huiselijk geweld te beschikken. Tot op heden wordt de omvang van huiselijk geweld in Nederland bepaald op basis van politieregistraties. De onderzoeksrapporten *Huiselijk geweld. De voordeur op een kier* en *Binnen zonder kloppen* spreken van 56.000 en 57.000 incidenten die per jaar bij de politie worden gemeld of aangegeven in respectievelijk 2004 en 2005. De aantallen voor latere jaren zijn 63.000 voor 2006 en bijna 65.000 voor 2007².

Het onderhavige onderzoek naar de omvang van huiselijk geweld is een van drie deelonderzoeken van het Landelijk Onderzoek Huiselijk Geweld. Naast de omvangschatting wordt een slachtofferonderzoek ondernomen waarin de aard van het door slachtoffers ervaren huiselijk geweld en de hulpvraag van slachtoffers centraal staan. Het derde deelonderzoek gaat over plegers van huiselijk geweld.

1.2. *Kennis inzake huiselijk geweld*

Voor de bestrijding van huiselijk geweld is het van belang om zicht te hebben op zowel de omvang als de kenmerken van het verschijnsel. Het bepalen van de omvang is niet eenvoudig, met name als gevolg van de lage aangiftebereidheid en daarmee de onderrapportage (het *dark number*) in registraties. Machtsrelaties tussen dader en slachtoffer of gevoelens van schaamte spelen hierbij een grote rol. Het ministerie van Justitie wil nu de omvang van huiselijk geweld bepalen op basis van de analyse van een of meer kwalitatief goede registraties.

De hier gerapporteerde omvangschatting is niet het eerste landelijke onderzoek over dit onderwerp. In 1997 werd door Intomart een landelijk onderzoek naar huiselijk geweld uitgevoerd. Het betrof een grootschalig survey onderzoek (1005 respondenten) op basis van een aselechte steekproef. Het onderzoek is later met een andere wijze van steekproeftrekking en een andere dataverzamelmethode herhaald onder allochtone bevolkingsgroepen. Daarna is er op het terrein van huiselijk geweld in Nederland geen grootschalig prevalentieonderzoek meer uitgevoerd.

1.3. *Onderzoek met vangst-hervangstmethoden*

Het onderhavige onderzoek moet deze leemte in de kennis over huiselijk geweld opvullen. Het onderzoek maakt gebruik van vangst-hervangstmethoden en van gegevens over slachtoffers en daders (verdachten) van huiselijk geweld. Een schatting met een vangst-hervangst-methode kan een aanvulling zijn op het gebruik van surveys. Mogelijke nadelen van surveys, zoals hoge kosten, onderrapportage tengevolge van selectieve (non)respons en sociaal wenselijk antwoorden, kunnen met vangst-hervangstmethoden worden vermeden.

² Henk Ferwerda, *Huiselijk geweld: De voordeur op een kier*. Omvang, aard en achtergronden in 2004 op basis van landelijke politiecijfers, Dordrecht, 2004; Henk Ferwerda, *Binnen zonder kloppen*. Omvang, aard en achtergronden van huiselijk geweld in 2005 op basis van landelijke politiecijfers, 2006; Henk Ferwerda, *Met de deur in huis*. Omvang, aard, achtergrondkenmerken en aanpak van huiselijk geweld in 2006 op basis van landelijke politiecijfers, Dordrecht, 2007; Henk Ferwerda, *Huiselijk geweld gemeten*. Cijfers 2007, Factsheet Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2008.

Vangst-hervangst methoden bieden interessante perspectieven voor het schatten van de omvang van huiselijk geweld. De meeste schattingsmethoden zijn gevoelig voor onderrapportage ('dark number'), maar vangst-hervangstmethoden hebben juist tot doel de omvang van de onderrapportage te schatten. De optelling van de rapportage en de onderrapportage leidt dan tot een schatting van de totale populatie. Met deze uit de biologie afkomstige schattingsmethoden zijn inmiddels op diverse beleidsterreinen schattingen uitgevoerd, onder meer voor aantallen illegale vuurwapens, illegale vreemdelingen en daklozen.

1.4. Uitvoerbaarheid en voorwaarden

Om de uitvoerbaarheid van een vangst-hervangst omvangschatting voor huiselijk geweld te bepalen, hebben onderzoeksbureau Beke en de Universiteit Utrecht een vooronderzoek uitgevoerd³. In dit vooronderzoek zijn 17 databronnen uit de justitiële, gezondheids- en hulpverleningsketen onderzocht op kwaliteit en geschiktheid voor de uitvoering van een vangst-hervangst omvangschatting. Er is gekeken naar de mogelijkheden om een schatting uit te voeren waarbij huiselijk geweld wordt uitgesplitst naar fysiek, seksueel en psychisch geweld en waarbij de groepen slachtoffers onder te verdelen zijn naar geslacht, leeftijd en etniciteit.

Van de 17 beoordeelde bronnen achten de onderzoekers er drie geschikt voor een vangst-hervangstschatting. Het zijn het politiebested GIDS-Kubus, in het bijzonder het onderdeel dat speciaal met het oog op de registratie van huiselijk geweld is opgezet, het Letsel Informatie Systeem (LIS) van de Stichting Consument en Veiligheid en het Kindermishandeling IT-systeem (KITS). Aangezien het WODC onlangs onderzoek heeft laten uitvoeren naar kindermishandeling, waaronder de schatting van de omvang, is KITS voor het hier voorliggende onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Het vooronderzoek kwam tot de aanbeveling om de omvangschatting te baseren op het herhaaldelijk voorkomen van slachtoffers en daders in GIDS-Kubus. Daarnaast is het mogelijk de omvang van huiselijk geweld te schatten op basis van een koppeling van twee of meer bestanden. Het vooronderzoek bevatte de aanbeveling de mogelijkheden tot koppeling van GIDS-Kubus en LIS nader te onderzoeken. LIS biedt een extra informatiebron waarbij de gegevens langs een ander kanaal worden verzameld dan voor GIDS-Kubus. We hebben onderzocht of deze extra informatie bruikbaar is voor het maken van een betrouwbare schatting. De uitkomst van dat onderzoek is negatief. Een koppeling bleek mogelijk, maar leverde te weinig zaken op om een schatting op te baseren. Een kort verslag van het deelonderzoek is opgenomen in bijlage 1.

1.5. Probleemstelling en onderzoeksvragen

De probleemstelling van het onderzoek is als volgt te formuleren:

Wat is de omvang van huiselijk geweld in Nederland (aantallen slachtoffers, daders en incidenten, onderscheiden naar een aantal nader te benoemen kenmerken) en op welke manier en met welke gegevensbestanden is deze omvang het beste te schatten?

In het onderzoek zal uitgegaan worden van de definitie van huiselijk geweld zoals deze in 1997 door Intomart is geïntroduceerd. Deze definitie is ook leidend binnen de registratie door de Nederlandse

³ J.M.M. Kuppens, P.G.M. van der Heijden, en H.B. Ferwerda, Registraties huiselijk geweld bekeken Een vooronderzoek in het kader van vangst-hervangstschattingen, WODC, 2007

politie.⁴

Als over ‘verdachten’ of ‘daders’ wordt gesproken, refereren wij aan de personen die door de politie als verdachte (mogelijke dader) zijn geregistreerd. Dat hoeft nog niet te betekenen dat deze personen door het Openbaar Ministerie als verdachte worden vervolgd. Met andere woorden, we hebben het over verdachten in de zin van artikel 27, Lid 1 van het Wetboek van Strafvordering⁵.

De hoofdvragen voor het onderzoek zijn:

3. Hoe groot is de geschatte omvang van het huiselijk geweld in Nederland?
4. Hoe groot is de geschatte omvang van het huiselijk geweld in Nederland gedifferentieerd naar aantallen incidenten, slachtoffers en daders.

Maar eerst is de volgende operationele vraag beantwoord:

5. Hoe groot is de koppelbetrouwbaarheid van LIS aan GIDS-Kubus?

Het doel van deze vraag is om te bepalen of LIS geschikt is voor koppeling aan GIDS-Kubus om aldus een vangst-hervangst omvangsschatting voor huiselijk geweld te maken. Dit deel van het onderzoek wordt afzonderlijk gerapporteerd in bijlage 1. Zoals boven vermeld is de uitkomst van dat onderzoek negatief. Een koppeling van beide bestanden blijkt mogelijk, maar levert te weinig zaken op om een schatting op te baseren.

Bij de hoofdvragen voor het onderzoek (vragen 1 en 2) gaat het om de vraag of en in welke mate het mogelijk is om met de beschikbare gegevens schattingen te maken van aantallen incidenten, slachtoffers en daders. Voor zover mogelijk dienen schattingen te worden gemaakt voor:

- Het aantal slachtoffers van huiselijk geweld
Wat is het geschatte aantal slachtoffers verdeeld over:
 - i) Geslacht
 - ii) Leeftijd
 - iii) Etniciteit, waarbij minimaal autochtone Nederlanders en westerse allochtonen worden onderscheiden van niet-westerse allochtonen afkomstig uit Marokko, Turkije, Suriname, Nederlandse Antillen en Aruba
 - iv) Aard van het huiselijk geweld
 - v) Politieregio's
- Het aantal daders van huiselijk geweld (indien mogelijk)
Wat is het geschatte aantal daders verdeeld over:
 - i) Geslacht
 - ii) Leeftijd
 - iii) Etniciteit, waarbij uiteraard dezelfde onderscheiden worden gemaakt als ten aanzien van slachtoffers
 - iv) Aard van het huiselijk geweld

⁴ Huiselijk geweld is gedefinieerd als ‘geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer gepleegd is’. Deze kring bestaat uit (ex-) partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Centraal hierbij staat de relatie tussen dader en slachtoffer en niet de locatie van het gepleegde delict. Huiselijk geweld betreft dus niet alleen binnenshuis gepleegd geweld, maar omvat ook delicten waarbij (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden elkaar buitenshuis geweld aandoen. Huiselijk geweld kan fysiek, seksueel en psychisch van aard zijn, waaronder bedreiging en belaging (‘stalking’). Huiselijk geweld kan gericht zijn tegen kinderen, tegen volwassen mannen en vrouwen en tegen ouderen (Van Dijk e.a., 1997).

⁵ Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig [strafbaar feit](#) voortvloeit.

- v) Politieregio's
- o Het aantal incidenten van huiselijk geweld
Wat is het geschatte aantal incidenten verdeeld over:
 - i) Aard van het huiselijk geweld (minimaal fysiek, psychisch, seksueel)
 - ii) Politieregio's

Schattingen voor politieregio's zijn vervangen door schattingen voor de landsdelen Noord, Zuid, Oost en West. We achten de schattingen niet betrouwbaar genoeg om uitspraken te doen over de omvang van huiselijk geweld per regio per jaar.

2. Resultaten omvangschattingen

2.1. Methode en data

Schatting op basis van één registratie

Het blijkt niet mogelijk om schattingen van huiselijk geweld te maken op basis van gekoppelde registraties. In bijlage 1 wordt gerapporteerd over de koppeling van gegevens uit GIDS-Kubus en LIS. Koppeling lijkt mogelijk te zijn, maar er komen te weinig incidenten in beide registraties voor om een schatting op te baseren. We kiezen daarom voor schattingen gebaseerd op één registratie. In deze paragraaf bespreken we kort hoe we kunnen komen tot schattingen op basis van een (enkele) bestaande registratie waaruit tellingen voor personen zijn af te leiden⁶.

Als de registratie voortkomt uit observaties van personen, waarbij elke observatie van een persoon tot een record in de registratie leidt, dan kan de registratie worden gebruikt om een lijst van personen te maken. Indien bepaalde personen niet in de registratie voorkomen terwijl zij wel tot de populatie behoren, dan geeft de lijst van personen een incompleet beeld van de populatie. Het doel is te komen tot een schatting van het aantal personen dat niet op de lijst voorkomt, terwijl zij wel van de beoogde populatie deel uit maken. Dat betekent dat we proberen het aantal personen te schatten dat *nooit* is waargenomen op basis van gegevens van personen die *minimaal één keer* zijn waargenomen. Bij het maken van deze schattingen doen wij twee veronderstellingen. In de eerste plaats nemen we aan dat het aantal keer dat iemand is waargenomen een realisatie is van een Poisson verdeling, m.a.w. een persoon heeft een bepaalde Poisson parameter die zijn kansen bepaalt om 0, 1, 2, ... keer te worden gesignaleerd. In de tweede plaats nemen we aan dat de logaritme van deze Poisson parameter een lineaire functie is van zijn covariaten (zoals geslacht, leeftijd, woonplaats, ...).

We geven hier kort aan hoe men aan een schatting kan komen van het aantal personen dat nooit is waargenomen. Stel dat een gesignaleerde persoon (die dus in het bestand zit) een Poisson parameter heeft die aangeeft dat zijn kans om minimaal 1 keer waargenomen te zijn .25 is. We kunnen verwachten dat, indien er vier personen met een kans van .25 zijn, we er een zullen waarnemen. We hebben deze *ene* persoon waargenomen, en we kunnen dus aannemen dat er *drie* personen rondlopen met kenmerken als deze persoon die nooit zijn waargenomen. Dit impliceert dat we voor deze ene waargenomen persoon drie niet waargenomen personen bij kunnen schatten. Indien we deze bewerking voor elke waargenomen persoon toepassen, en de schattingen die we zo voor alle waargenomen personen krijgen, optellen, dan krijgen we een schatting van het aantal personen dat *niet* is waargenomen, op basis van de personen die *wel* zijn waargenomen, en hiermee hebben we de totale omvang van de populatie geschat.

Populatieschattingen met de hier besproken methode zijn gebaseerd op de aantallen incidenten per verdachte die (door aangifte of melding) ter kennis van de politie zijn gekomen. Deze frequentieverdeling wordt gekregen door over een bepaalde observatieperiode, bijvoorbeeld één jaar, van elke geregistreerde verdachte van het plegen van huiselijk geweld het aantal maal te tellen dat deze is geobserveerd (tengevolge van een aangifte of melding). Als voorbeeld bespreken we data over verdachten, en incidenten per verdachte, uit GIDS-Kubus voor de periode medio 2004 – medio 2005 die door ons zijn geanalyseerd. Dat geeft de volgende frequentieverdeling.

⁶ De navolgende beschrijving van de methode is gebaseerd op: Sikkels, D., van der Heijden, P.G.M., & van Gils, G. (2006). *Methoden voor omvangschattingen van verborgen populaties, met name illegalen*. (WODC rapport 243, Onderzoek en beleid). Meppel: Boom Juridische Uitgevers., paragraaf 2.3.

aantal incidenten	0	1	2	3	4	5	6	7	8	...
geregistreerd aantal verdachten	?	17.024	2.328	459	140	33	14	4	1	...

Er zijn dus $(17.024 + 2.328 + \dots + 1 =)$ 20.003 verdachten een of meer keren geobserveerd in GIDS-Kubus. In de verdeling in de tabel ontbreekt echter de nul frequentie, dit zijn immers de verdachten (plegers van huiselijk geweld) waarvan geen incidenten ter kennis van de politie zijn gekomen. We veronderstellen nu dat de geobserveerde frequenties een bepaalde theoretische kansverdeling volgen, namelijk de Poisson verdeling. Deze verdeling specificeert de kansen dat een persoon uit een bepaalde populatie nul keer, een keer, twee keer, drie keer, enz. wordt geobserveerd. De vorm van deze verdeling wordt bepaald door de Poisson parameter. Deze parameter is te interpreteren als de ‘zichtbaarheid’ van de populatie; hoe groter de Poisson parameter, des te beter ‘zichtbaar’ (en makkelijker aan te houden) de leden van de populatie zijn. Ter illustratie zijn hieronder twee Poisson verdelingen met Poisson parameters van respectievelijk 0,5 en 1,0 getoond.

aantal keer gepakt	0	1	2	3	4	5	6	...
kansverdeling (0,5)	0,607	0,303	0,076	0,013	0,002	0,000	0,000	
kansverdeling (1,0)	0,368	0,368	0,184	0,061	0,015	0,003	0,001	

Het principe van deze vangst-hervangstmethode is om een Poisson parameter te schatten waarvoor de theoretische kansverdeling zo goed mogelijk correspondeert met de werkelijk geobserveerde frequenties. Vervolgens kan met deze Poisson parameter de kans op nul aanhoudingen worden berekend en een schatting gemaakt worden van het aantal niet-geregistreerde verdachten of slachtoffers.

Tot nu toe is steeds van de veronderstelling uitgegaan dat ieder persoon in de populatie dezelfde Poisson parameter heeft. In werkelijkheid lopen sommige subgroepen in een populatie vaak een groter risico aangehouden te worden en zijn dus beter ‘zichtbaar’ dan andere subgroepen. Nu is het mogelijk om voor verschillende sub-populaties aparte Poisson parameters te schatten. Indien de Poisson parameters van die sub-populaties inderdaad heterogeen zijn, levert het schatten van aparte Poisson parameters betere en hogere populatieschattingen op⁷.

Dit schatten van Poisson parameters vindt plaats met een regressiemodel, en wel met (een variant van) het afgeknotte Poisson regressiemodel (zie van der Heijden et al., 2003, voor details). Voor ieder van de 20.003 personen is er zo een Poisson parameter te schatten. Op basis van een afzonderlijke Poisson parameter voor een persoon is er voor deze persoon een schatting te maken van het aantal personen dat *identieke* kenmerken heeft maar *niet* in de registratie is opgenomen. De som van deze 20.003 afzonderlijke schattingen levert dan de schatting op van het totale aantal personen dat *niet* in de registratie zit. Indien we hierbij dan 20.003 personen optellen die *wel* in de registratie zitten, dan resulteert de schatting van de omvang van de populatie.

Zelterman en Poisson regressie methoden

De schattingen die wij presenteren, zijn gemaakt met één variant van de methoden die gebruik maken van één registratie, te weten met het Zelterman regression model. Er zijn ook schattingen gemaakt met een andere variant, het zogenaamde ‘zero-truncated Poisson regression model’, kortweg het Poisson model. De schattingen met het Zelterman model vallen over het algemeen iets hoger uit dan die met het Poisson model. Om een indruk te geven van de verschillen zijn in bijlage 3 schattingen voor de gehele populatie voor de drie jaren met het Poisson model opgenomen.

De Zelterman methode biedt belangrijke voordelen. Als we er van uit moeten gaan dat in de data belangrijke informatie over de relevante populatie ontbreekt, dan geeft het Zelterman model een betere

⁷ Van der Heijden, P.G.M., M.J.L.F. Cruyff en H.C. Van Houwelingen, Estimating the size of a criminal population from police records using the truncated Poisson regression model. *Statistica Neerlandica*, 57, 2003, blz. 289-304.

schatting dan het Poissonmodel. De waarde van de parameter van het Poisson model bepaalt hoe groot de kans is dat er dat binnen een periode van een jaar tegen een pleger van huiselijk geweld ofwel geen, ofwel een, twee, driemaal, enz. keer een aangifte of melding wordt gedaan. Aangezien we geen informatie hebben over de plegers van huiselijk geweld waarvan geen incident ter kennis van de politie is gekomen, schatten we de Poisson parameter op basis van de personen waarvan wel een incident bekend is. Op basis van deze schatting kunnen we het aantal plegers van huiselijk geweld schatten waarvan géén incident ter kennis van de politie is gekomen⁸.

Het Poisson model is geldig indien personen met dezelfde kenmerken (covariaten zoals geslacht, leeftijd, enz.) ook dezelfde Poissonparameter hebben. Deze assumptie is geschonden indien belangrijke informatie ontbreekt (bijvoorbeeld als we niets weten over de neiging tot agressie van betrokkenen; er is dan sprake van “niet geobserveerde heterogeniteit”). Voor personen met dezelfde scores op de gemeten covariaat maar andere scores op de ontbrekende covariaten wordt dan een identieke Poissonparameter geschat, terwijl deze in werkelijkheid zullen verschillen. Deze niet geobserveerde heterogeniteit leidt tot een onderschatting van de populatieomvang.

Het Zelterman model gaat ook uit van een Poisson verdeling, maar nu wordt de Poisson parameter geschat op basis van de personen van wie een of twee incidenten ter kennis van de politie zijn gekomen, en worden personen waarvan meer incidenten bekend zijn, buiten beschouwing gelaten⁹. Het idee hierachter is dat personen waarvan geen enkel incident bekend is, meer lijken op personen waarvan slechts een of twee incidenten bekend zijn, dan op personen met meer dan twee incidenten op hun conto. Het Zelterman model is minder gevoelig is voor niet geobserveerde heterogeniteit. Het model staat bekend als erg robuust.

Aangiften en meldingen

De schattingen zijn gemaakt met gegevens uit registraties van incidenten waarvoor een aangifte of een melding is gedaan. Met een aangifte stelt de aangever de politie officieel in kennis van een strafbaar feit. De politie maakt hiervan een proces-verbaal op. Met een melding verschaft de melder de politie informatie over een waarneming van wat een strafbaar feit kan zijn of in een strafbaar feit kan uitmonden. De politie maakt daarvan aantekening, maar er wordt geen proces-verbaal opgesteld. Meldingen worden geschraapt als voor hetzelfde incident alsnog aangifte wordt gedaan. Er is voor gekozen om gegevens van beide typen incidenten te gebruiken vanwege het feit dat het slachtoffers vaak moeilijk valt om aangifte te doen van huiselijk geweld.

Meldingen en aangiften tezamen resulteren natuurlijk in hogere schattingen dan aangiften alleen. Om een indruk te geven van de verschillen zijn in bijlage 3 schattingen voor de gehele populatie voor de drie jaren op basis van aangiften alleen opgenomen (gemaakt met het Zelterman model).

Bijschattingen regio Haaglanden

Voor de politieregio Haaglanden zijn ten behoeve van dit onderzoek geen gegevens over huiselijk geweld geleverd. De omvang van de totale populatie in deze regio is ‘bijgeschat’ met behulp van de gegevens van de politieregio’s Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Utrecht, zijnde de andere drie regio’s waarin de grootstedelijke gebieden zich bevinden. Daarom geven we geen schattingen op detailniveau, maar beperken ons tot een vermelding van een bijschatting bij de schatting van de totale populatie. Verder kunnen we voor de bijschattingen voor de regio Haaglanden geen betrouw-

⁸ Voor meer details verwijzen we naar de interne publicatie van Boehning en Van der Heijden, D. Boehning and P.G.M. van der Heijden (in press). A Covariate Adjustment for Zero-truncated Approaches to Estimating the Size of Hidden and Elusive Populations. *Annals of Applied Statistics*

⁹ Preciezer: de personen worden bij het schatten van de Poissonparameter buiten beschouwing gelaten. Hun Poisson parameter wordt berekend op basis van de parameterschattingen van de personen met 1 of 2 aangiftes. Bij het schatten van de populatie tellen ze weer mee.

baarheidsintervallen schatten. We vermelden daarom landelijke schattingen met betrouwbaarheidsintervallen voor de populatie exclusief de politieregio Haaglanden.

Er zijn twee soorten bijschattingen gemaakt. De bijschatting voor het aantal aangiften en meldingen in de regio verloopt als volgt. Per jaar is het aantal inwoners in de politieregio Haaglanden gedeeld door het totaal aantal inwoners in de politieregio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond (uitkomst circa 0.3). Vervolgens zijn alle personen met een of meer aangiftes/meldingen (dus alle personen in de data) uit de drie politieregio's Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond geselecteerd en met de factor 0.3 vermenigvuldigd (dit is naar schatting het aantal personen in Haaglanden met minimaal 1 aangifte/melding).

Bijvoorbeeld: Stel dat er in de regio's Utrecht, Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland tezamen 10.000 personen met een aangifte of melding zijn, dan zijn dat er in de regio Haaglanden naar schatting $0.3 * 10.000 = 3.000$. Stel dat er van die 10.000 in de drie regio's 6.000 mannelijke verdachten zijn, dan schatten we het aantal mannelijke verdachten waarvoor in de regio Haaglanden aangifte of melding is gedaan van huiselijk geweld op $0.3 * 6.000 = 1.800$.

Voor het bepalen van het totaal aantal plegers van huiselijk geweld (inclusief degenen waarvoor geen aangifte of melding is gedaan) kijken we eerst naar de schatting voor de drie grote regio's tezamen. Die vermenigvuldigen we weer met de factor 0.3 om de omvangschatting van Haaglanden te krijgen.

Bijvoorbeeld: Stel dat de omvangschatting voor de 3 regio's Utrecht, Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland tezamen 30.000 personen bedraagt. We schatten de populatie in de regio Haaglanden dan op $0.3 * 30.000 = 10.000$ personen. Stel dat het aantal mannelijke plegers van huiselijk geweld in de regio's Utrecht, Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland 24.000 bedraagt, dan schatten we het aantal mannelijke plegers van huiselijk geweld in de regio Haaglanden op $0.3 * 24.000 = 7.200$.

Op de beschreven manier wordt rekening gehouden met verschillen in samenstelling van de populatie tussen de grote steden en de regio's daarbuiten. De gekozen aanpak zorgt er voor dat de samenstelling van de geschatte populatie in de regio Haaglanden gelijk is aan een gewogen gemiddelde binnen de drie andere grote steden regio's.

Schattingen van de omvang van huiselijk geweld

Er zijn schattingen gemaakt voor aantallen verdachten en voor aantallen slachtoffers. De schattingen zijn gemaakt voor drie perioden van een jaar, te weten jaar 1, medio 2004 – medio 2005, jaar 2, medio 2005 – medio 2006 en jaar 3, medio 2006 – medio 2007.

We hebben schattingen gemaakt van aantallen (unieke) personen die in een bepaald jaar verdacht worden van het plegen van huiselijk geweld, dan wel slachtoffer zijn geworden van huiselijk geweld. Schattingen van de omvang van huiselijk geweld maken vaak melding van aantallen incidenten. Met Vangst-hervangst methoden zijn, wanneer we gebruik maken van maar één bestand en niet van meerdere, qualita qua geen uitspraken te doen over incidenten. Incidenten zijn per definitie eenmalig en kunnen (binnen één registratie) dus niet meermalen worden geobserveerd. Het is natuurlijk mogelijk om het geschatte aantal verdachten of slachtoffers te vermenigvuldigen met een gemiddeld aantal incidenten dat is geregistreerd. Dit onderzoek kan echter geen nieuwe informatie over zo'n gemiddelde leveren. De voor de hand liggende gedachte om het aantal slachtoffers (of daders) te vermenigvuldigen met het gemiddeld aantal incidenten in HKS voor slachtoffers (of daders), is niet bruikbaar, omdat dit gemiddeld aantal incidenten een onderschatting van het werkelijke gemiddelde is. De reden hiervan is dat incidenten vaak niet in HKS terecht komen. We kiezen er daarom voor om geen uitspraken te doen over aantallen incidenten.

De schattingen van de landelijke populaties (verdachten en slachtoffers) zijn voorzien van betrouwbaarheidsintervallen. Verder worden de geschatte populaties onderscheiden naar verschillende kenmerken, te weten: het geslacht en de leeftijd van betrokkene, verdachte of slachtoffer, het type geweld dat is gebruikt, het type slachtoffer van het huiselijk geweld, het deel van het land waar het incident heeft plaats gevonden, en de herkomstgroepering van verdachte en slachtoffer. We rapporteren eerst de schattingen van de aantallen verdachten en de verschillende kenmerken van de verdachten. Vervolgens komen de aantallen slachtoffers aan de orde.

2.2. Schattingen voor verdachten¹⁰

Tabel 1 vermeldt in de eerste kolom met cijfers de schatting voor het aantal verdachten van huiselijk geweld per jaar in Nederland. De er op volgende kolommen laten zien hoe de schatting is opgebouwd, nl. uit een schatting met vangst-hervangst methoden op basis van geregistreerde verdachten in GIDS-Kubus, met betrouwbaarheidsintervallen en een afgeleide schatting (zoals boven uiteengezet) voor de regio Haaglanden.

De tabel laat zien dat er de afgelopen jaren in Nederland (inclusief de politieregio Haaglanden) jaarlijks naar schatting tussen de (ca.) 100.000 en 110.000 personen verdacht zijn van het plegen van huiselijk geweld. Voor de regio Haaglanden worden 8.000 tot 10.000 verdachten bijgeschat. Voor het eerste jaar, 2004 – 2005, is de schatting bijna 105.000 verdachten en voor de twee volgende jaren ruim 110.000¹¹.

Tabel 1. Geschat aantal verdachten Nederland (inc. en ex. bijschatting regio Haaglanden), alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval

Periode	Nederland	Schatting ex. Haaglanden			
		Ondergrens	Bovengrens	Bijschatting Haaglanden	
2004 - 2005	104.013	95.722	90.397	101.047	8.291
2005 - 2006	110.730	101.668	96.598	106.738	9.062
2006 – 2007	112.708	102.540	97.858	107.221	10.168

Alle cijfers in de navolgende tabellen met verbijzonderingen van de schattingen van de omvang van huiselijk geweld, zijn exclusief de cijfers voor de regio Haaglanden. Omdat de schatting voor deze regio niet tot stand is gekomen met de vangst-hervangst methode, maar is afgeleid van de gegevens en schattingen voor de rest van het land, geven we geen cijfers over kenmerken van de populatie in de deze regio.

Onder volwassenen (18 jaar en ouder) zijn de verdachten van huiselijk geweld overwegend mannen (83%). Als we kijken naar het huiselijk geweld gepleegd door minderjarigen (tot en met 17 jaar), dan is het aandeel van jongens iets kleiner dan het aandeel van mannen in het huiselijk geweld van meerderjarigen (17+; ca. 75%). Meisjes zijn verantwoordelijk voor ongeveer een kwart van het huiselijk geweld van minderjarigen.

¹⁰ In de navolgende tabellen wordt afgerond op hele getallen, waardoor de vermelde getallen niet altijd tot de vermelde totalen optellen.

¹¹ De tabellen geven de exacte uitkomsten van de schattingen weer. Afronden volgens een standaardprocedure neemt de schijnexactheid die de nauwkeurige getallen suggereren niet weg. Het is beter de getallen niet te exact te hanteren.

Tabel 2. Geschat aantal verdachten naar geslacht, alle zaken, per jaar

Periode	Jongens (t/m 17 jaar)		Meisjes (t/m 17 jaar)		Vrouwen (17+)		Mannen (17+)	
2004 - 2005	3,747	74%	1,336	26%	15,266	17%	75,372	83%
2005 - 2006	3,674	76%	1,175	24%	16,372	17%	80,447	83%
2006 - 2007	4,574	73%	1,722	27%	16,816	17%	79,427	83%

Het plegen van huiselijk geweld is volgens de schattingen in tabel 3 vooral een aangelegenheid van personen tussen de 18 en 50 jaar. Ruim 80% van de verdachten valt in deze leeftijdscategorie.

Tabel 3. Geschat aantal verdachten naar leeftijd, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
t/m 17 jr	5.084	5%	4.849	5%	6.296	6%
18-30 jr	26.153	27%	28.631	28%	30.555	30%
31-40 jr	29.975	31%	31.207	31%	29.482	29%
41-50 jr	23.046	24%	24.574	24%	24.292	24%
51-60 jr	8.511	9%	9.123	9%	8.772	9%
>60 jr	2.954	3%	3.285	3%	3.142	3%
Totaal	95.723	100%	101.669	100%	102.539	100%

Lichamelijk geweld komt duidelijk het meeste voor. Ca. tweederde van het aantal verdachten heeft zich (vermoedelijk) schuldig gemaakt aan lichamelijk geweld en nog eens ongeveer 15% heeft er mee bedreigd (tabel 4). De minder voorkomende vormen van huiselijk geweld zijn psychisch geweld en belaging¹².

Tabel 4. Geschat aantal verdachten naar type geweld, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
Bedreiging	14.894	16%	14.679	14%	15.445	15%
Belaging	2.159	2%	1.881	2%	2.115	2%
Lichamelijk	61.437	64%	68.958	68%	71.059	69%
Overig geweld	7.627	8%	6.871	7%	6.815	7%
Psychisch	3.686	4%	3.581	4%	2.592	3%
Seksueel	5.907	6%	5.682	6%	4.497	4%
	95.710	100%	101.652	100%	102.523	100%

Tabel 5 geeft de relatie van het slachtoffer met de verdachte weer. Huiselijk geweld is vaak tegen de

¹² Er zijn schattingen die tot een groter aandeel van psychisch geweld komen. Een voorbeeld is het Intomart onderzoek uit 1997 waarin melding wordt gemaakt van een aandeel van 28% 'geestelijk geweld' in het totaal van huiselijk geweld (Tom van Dijk, Sander Flight e.a., *Huiselijk geweld aard, omvang en hulpverlening*, Intomart, sociaal wetenschappelijk onderzoek, oktober 1997). Deels zijn de verschillen toe te schrijven aan verschillen in definitie. Bijvoorbeeld wanneer de schattingen voor belaging, bedreiging en psychisch geweld in tabel 4 worden samengenomen komen we op percentages uit van 20 tot 22%. Verder zijn verschillen in uitkomsten van verschillende onderzoeken mogelijk toe te schrijven aan verschillen in het gemak waarmee verschillende vormen van huiselijk geweld in verschillende kanalen worden gerapporteerd. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat minder snel bij de politie melding of aangifte wordt gedaan van (bepaalde vormen van) psychisch geweld dan van bijvoorbeeld lichamelijk geweld, terwijl van psychisch geweld makkelijker melding is te maken in (schriftelijke) enquêtes.

partner of ex-partner gericht; 55 tot 60% van de verdachten maakt de partner of ex-partner slachtoffer. 8 tot 10% van de verdachten richt zich op kinderen en bij ca. 5% van de verdachten is er sprake van huiselijk geweld jegens ouders.

Tabel 5. Geschat aantal verdachten naar type slachtoffer, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
(ex-)partner	52.303	55%	60.350	59%	66.057	61%
huisvriend	2.383	2%	4.449	4%	4.202	4%
kind	9.473	10%	7.819	8%	8.831	8%
ouderen	1.053	1%	1.025	1%	1.090	1%
ouders	4.697	5%	5.398	5%	6.910	6%
overige familie	10.968	11%	9.523	9%	9.197	8%
overig	14.834	15%	13.091	13%	6.237	6%
	95.712	100%	101.655	100%	102.524	100%

Tabel 6 geeft een uitsplitsing van de populatie naar herkomstgroepering volgens de indeling van het CBS¹³. Bijna één vijfde van de verdachten is van onbekende achtergrond. Ruim 40% van de verdachten zijn allochtoon. Wat opvalt is dat de eerste generaties allochtonen méér verdachten tellen dan de tweede generaties. Voor Westerse allochtonen geldt deze constatering niet. Volgens eerder onderzoek is dit verschil vooral toe te schrijven aan verschillen in de leeftijdsopbouw van de twee generaties. Ongeveer driekwart van alle 2e generatie allochtonen is jonger dan 20 jaar. Veel huiselijk geweld is gericht tegen (ex-)partners en kinderen en jongeren onder de 20 hebben nu eenmaal minder vaak (ex-)partners of kinderen¹⁴.

Tabel 6. Geschat aantal verdachten naar herkomstgroepering, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
Autochtoon	42.401	44%	45.992	44%	49.053	47%
Marokko (2 ^e generatie)	1.494	2%	1.587	2%	2.328	2%
Marokko (1 ^e generatie)	4.241	4%	4.286	4%	3.905	4%
Turkije (2 ^e generatie)	871	1%	1.135	1%	2.028	2%
Turkije (1 ^e generatie)	2.898	3%	3.787	4%	4.521	4%
Surinaams (2 ^e generatie)	1.426	1%	2.339	2%	2.713	3%
Surinaams (1 ^e generatie)	5.655	6%	7.101	7%	8.133	8%
Antilliaans (2e generatie)	367	0%	561	1%	1.058	1%
Antilliaans (1e generatie)	2.697	3%	3.217	3%	3.160	3%
Niet-westers (2e generatie)	837	1%	875	1%	799	1%
Niet-westers (1e generatie)	6.790	7%	8.133	8%	6.120	6%
Westers (2e generatie)	3.820	4%	4.099	4%	4.730	4%
Westers (1 ^e generatie)	2.927	3%	3.109	3%	3.390	3%
Herkomst onbekend	20.724	21%	17.786	17%	13.316	13%
Totaal	97.148	100%	104.007	100%	105.253	100%

¹³ Voor een toelichting, zie bijlage 2, laatste deel.

¹⁴ F. Willemsen, Huiselijk geweld en herkomstland Een verkennend onderzoek naar de incidentie van huiselijk geweld en allochtone daders en slachtoffers, Den Haag, WODC, 2007.

Tabel 7 geeft de populatieschattingen voor vier delen van het land¹⁵. De meeste verdachten van huiselijk geweld wonen in het westen van het land. De politieregio's met de vier grote steden (Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden) bevatten 35 tot bijna 40% van de verdachten van huiselijk geweld. In de periode 2004 – 2005 zijn er naar schatting 36.000 verdachten in de (politieregio's van de) vier grote steden gezamenlijk, zijnde 35% van het landelijk totaal, in 2005 – 2006 ruim 39.000, zijnde 36% en de laatste periode ruim 44.000 (44.129), hetgeen gelijk is aan 39% van het landelijk totaal (inclusief de bijschatting voor de regio Haaglanden).

Tabel 7. Geschat aantal verdachten naar landsdeel, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 – 2006		2006 - 2007	
Noord	9.758	9%	9.427	9%	9.713	9%
Oost	20.238	19%	20.805	19%	18.570	16%
West	51.726	50%	56.758	51%	60.623	54%
Zuid	22.290	21%	23.738	21%	23.799	21%
Landelijk	104.012	100%	110.728	100%	112.705	100%

2.3. Schattingen voor slachtoffers

Tabel 8 vermeldt in de eerste kolom met cijfers de schatting voor het aantal slachtoffers van huiselijk geweld per jaar in Nederland. De er op volgende kolommen laten zien hoe de schatting is opgebouwd, nl. uit een schatting met vangst-hervangst methoden op basis van geregistreerde slachtoffers in GIDS-Kubus, met betrouwbaarheidsintervallen en een afgeleide schatting (zoals boven uiteengezet) voor de regio Haaglanden.

De tabel laat zien dat er méér slachtoffers dan verdachten worden geschat. De verhouding is ongeveer drie tot bijna vier slachtoffers bij twee verdachten.

De afgelopen jaren waren in Nederland (inclusief de politieregio Haaglanden) jaarlijks naar schatting tussen de 160.000 en de 200.000 personen slachtoffer van huiselijk geweld. Voor de regio Haaglanden worden met een andere methode dan met vangst-hervangst 10.000 tot 15.000 bijgeschat. Voor het eerste jaar, 2004 – 2005, is de schatting ca. 160.000 slachtoffers en voor de twee volgende jaren respectievelijk ruim 175.000 en 197.000.

¹⁵ De volgende indeling is aangehouden: Noord, de politieregio's Groningen, Friesland, Drenthe; Oost: IJsselland, Twente, Gelderland NO, Gelderland Midden, Gelderland Zuid en Flevoland; Westen: Utrecht, Nord-Holland-Noord, Zaanstreek, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi- en Vechtstreek, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid; Zuid: Zeeland, Midden-West Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord, Limburg-Zuid.

Tabel 8. Geschat aantal slachtoffers Nederland (inc. en ex. bijschatting regio Haaglanden), alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval

Periode	Nederland	Schatting ex. Haaglanden			
		Ondergrens	Bovengrens	Bijschatting Haaglanden	
2004 - 2005	161.074	150.922	139.859	161.987	10.152
2005 - 2006	176.700	166.097	156.183	176.011	10.603
2006 - 2007	197.273	182.654	171.222	194.086	14.619

Net als in het onderdeel over aantallen verdachten, geven we in de navolgende tabellen met verbijzonderingen van de schattingen van de omvang van huiselijk geweld, cijfers weer exclusief de regio Haaglanden. Omdat de schatting voor deze regio niet tot stand is gekomen met de vangst-hervangst methode, maar is afgeleid van de gegevens en schattingen voor de rest van het land, geven we geen cijfers over kenmerken van de populatie in de deze regio.

bij het huiselijk geweld gericht op volwassenen (ouder dan 17 jaar) zijn de slachtoffers van huiselijk geweld overwegend vrouwen (65%). Bij huiselijk geweld gericht op kinderen is dat niet het geval. De verdeling meisjes – jongens onder slachtoffers is hier nagenoeg fifty-fifty (tabel 9).

Tabel 9. Geschat aantal slachtoffers naar geslacht, alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval

Periode	Jongens (t/m 17 jaar)		Meisjes (t/m 17 jaar)		Vrouwen (17+)		Mannen (17+)	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
2004 - 2005	12,646	49%	13,187	51%	81,700	65%	43,388	35%
2005 - 2006	13,969	50%	13,719	50%	92,779	67%	45,630	33%
2006 - 2007	16,584	50%	16,645	50%	96,249	64%	53,176	36%

Tabel 10 geeft de geschatte aantallen slachtoffers van huiselijk geweld per leeftijdsklasse. Ook de slachtoffers zijn overwegend tussen de 18 en 50 jaar: ca. 70% van de slachtoffers bevindt zich in deze leeftijdscategorie. Dat is minder dan het aantal verdachten van deze leeftijd, hetgeen wordt verklaard door het grote aandeel van kinderen onder de slachtoffers (ruim 15%).

Tabel 10. Geschat aantal slachtoffers naar leeftijd, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
t/m 17 jr	25.833	17%	27.688	17%	33.230	18%
18-30 jr	41.237	27%	45.181	27%	50.577	28%
31-40 jr	36.435	24%	38.802	23%	40.174	22%
41-50 jr	28.949	19%	32.575	20%	34.804	19%
51-60 jr	12.908	9%	14.874	9%	16.071	9%
>60 jr	5.560	4%	6.977	4%	7.798	4%
Totaal	150.922	100%	166.097	100%	182.654	100%

Slachtoffers van huiselijk geweld ondergaan meestal lichamelijk geweld, of worden daarmee bedreigd. Ongeveer driekwart van de slachtoffers heeft te maken met de dreiging met lichamelijk geweld of met lichamelijk geweld zelf (tabel 11). De minder voorkomende vormen van huiselijk geweld zijn psychisch geweld en belaging¹⁶.

Tabel 11. Geschat aantal slachtoffers naar type geweld, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 – 2006		2006 - 2007	
Bedreiging	22.986	15%	25.644	15%	29.977	16%
Belaging	3.600	2%	3.814	2%	4.302	2%
Lichamelijk	91.677	61%	106.673	64%	118.887	65%
Overig geweld	10.000	7%	9.332	6%	10.065	6%
Psychisch	7.280	5%	6.435	4%	5.245	3%
Seksueel	15.366	10%	14.186	9%	14.164	8%
	150.909	100%	166.085	100%	182.640	100%

Tabel 12 geeft een overzicht van de relaties van de slachtoffers met de verdachten. Er is al geconstateerd dat huiselijk geweld zich vaak tegen de (ex-)partner richt. Maar de tabel laat ook zien dat onder slachtoffers kinderen een belangrijke groep zijn: 40 tot 50% van de slachtoffers is een (ex-)partner van de verdachte en ca. 15% een kind.

Tabel 12 Geschat aantal slachtoffers naar type slachtoffer, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 – 2006		2006 - 2007	
(ex-)partner	66.711	44%	81.139	49%	91.762	50%
huisvriend	7.204	5%	8.258	5%	9.282	5%
kind	24.791	16%	25.409	15%	28.550	16%
ouderen	2.026	1%	2.274	1%	1.744	1%
ouders	8.411	6%	10.443	6%	13.014	7%
overige familie	23.042	15%	22.044	13%	24.726	14%
overig	18.728	12%	16.519	10%	13.567	7%
	150.913	100%	166.086	100%	182.645	100%

Van meer dan de helft van de in GIDS-Kubus geregistreerde slachtoffers is de herkomst niet bekend. Om die reden laten we de gegevens over herkomstgroepering buiten beschouwing.

Tabel 13 geeft de populatieschattingen voor vier delen van het land¹⁷.

De meeste slachtoffers van huiselijk geweld komen voor in het westen van het land, ruim 40%. Bij de slachtoffers is er een groter verschil tussen de politieregio's met de vier grote steden (Utrecht, Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden) en het westen van het land. Ca. 30% van de slachtoffers van huiselijk geweld woont in de vier grootstedelijke regio's. Deze regio's tellen in de

¹⁶ Zie noot 7, boven.

¹⁷ De volgende indeling is aangehouden: Noord, de politieregio's Groningen, Friesland, Drenthe; Oost: IJsselland, Twente, Gelderland NO, Gelderland Midden, Gelderland Zuid en Flevoland; Westen: Utrecht, Nord-Holland-Noord, Zaanstreek, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi- en Vechtstreek, Hollands Midden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid; Zuid: Zeeland, Midden-West Brabant, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Noord, Limburg-Zuid.

achtereenvolgende perioden ruim 44.000 slachtoffers, zijnde 29% van het landelijk totaal, 46.000, zijnde 28% en ruim 63.000, zijnde 35% van het landelijke totaal aantal slachtoffers (inclusief de bij-schatting voor de regio Haaglanden).

Tabel 13. Geschat aantal slachtoffers naar landsdeel, alle zaken, per jaar

	2004 - 2005		2005 - 2006		2006 - 2007	
Noord	13.318	8%	16.576	9%	19.851	10%
Oost	34.050	21%	37.923	21%	35.371	18%
West	75.421	47%	81.258		97.646	
Zuid	38.282	24%	40.941	46%	44.404	49%
Landelijk	161.071	100%	175.853	23%	197.272	23%

Summary

In the context of domestic violence policy, it is important to have a new and reliable estimate of the dimensions of the phenomenon. This study has been conducted to supplement a victim study and perpetrator study. It is no simple matter to measure the dimensions of domestic violence, particularly because so few victims are willing to file charges, which leads to under-reporting, i.e. the dark number in registrations. The aim of the capture-recapture methods used in this study is to estimate the size of the under-reporting. Adding up the reporting and under-reporting then yields an estimate of the total population. Estimates have been made using these methods in any number of policy fields, e.g. concerning illegal arms, illegal aliens and the homeless.

A preliminary study recommends basing the estimated figures on the repeated appearance of victims and perpetrators in the Integrated Interactive Databank for Strategic Operational Information (GIDS-Kubus). In addition, the options for linking the GIDS-Kubus and the Injury Information System (LIS) have been examined. The Injury Information System is an extra source of information, where data are accumulated via a different channel than for the GIDS-Kubus. The outcome of this preliminary study is negative.

The main research questions are:

1. What is the estimated quantity of domestic violence in the Netherlands?
2. What is the estimated quantity of domestic violence in the Netherlands differentiated according to the numbers of incidents, victims and perpetrators?

The estimates we present have been calculated using one variant of the methods that make use of one registration, i.e. the Zelterman regression model. We make an effort to estimate the number of individuals (victims and perpetrators) who have *never* been observed on the basis of data on individuals (victims and perpetrators) who have been observed *at least one time*. Estimates have also been made with another variant, the zero-truncated Poisson regression model commonly referred to as the Poisson model. The estimates made with the Zelterman are generally somewhat higher than those made with the Poisson model. There are however important advantages to the Zelterman model. If we have to assume that important information about the relevant population is missing from the data, the Zelterman model provides a better estimate than the Poisson model.

The estimates have been made using data from incidents that were reported and charges were filed about. No data on domestic violence were provided on the Haaglanden police region for this study. The size of the total population in this region was approximated using data from the Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond and Utrecht police regions, the other three regions where the metropolitan areas are located.

Estimates have been made of the number of suspects and number of victims. The estimates have been made for three periods of a year from mid-2004 to mid-2007. Distinctions were also drawn as regards specific features of the estimated populations, i.e. the sex and age of the individual suspect or victim, the type of violence used, the type of victim of domestic violence, the part of the country where the incident occurred and the ethnic background of the suspect and victim. In this summary, we solely address the total estimates and the estimates of the types of victims the perpetrators of domestic violence target. Both types of estimates have been made on the basis of data on files charged and police reports.

Domestic violence estimates often include the number of incidents. With capture-recapture methods using only one file rather than various ones, it is impossible to make any statements about incidents. By definition, incidents are one-time events and cannot be repeatedly observed within one and the same registration. This research cannot yield any new information about the average number of registered incidents per suspect or per victim. This is why we have decided not to make any statements about numbers of incidents.

In the first column, Table 1 shows the estimated figures on the annual number of suspects of domestic violence in the Netherlands. The other columns show how the estimates are constructed, i.e. from an estimate using capture-recapture methods on the basis of registered suspects in the GIDS-Kubus with reliability intervals and a derived estimate for the Haaglanden region. The table shows that in recent years in the Netherlands (including the Haaglanden police region), an annual estimated 100,000-110,000 individuals are domestic violence suspects. In the Haaglanden region, the approximate figure is 8,000-10,000 suspects. For the first year, 2004-2005, there are almost an estimated 105,000 suspects, and for each of the two following years, more than 110,000.¹⁸

Table 1. Estimated Annual Number of Suspects in the Netherlands (with and without additional estimate regarding the Haaglanden region), All Cases with 95% Reliability Interval

Period	the Netherlands	Estimate not including			Approximate figure for Haaglanden
		Haaglanden	Minimum	Maximum	
2004 – 2005	104,013	95,722	90,397	101,047	8,291
2005 – 2006	110,730	101,668	96,598	106,738	9,062
2006 – 2007	112,708	102,540	97,858	107,221	10,168

Domestic violence often targets the partner or ex-partner. A total of 55-60% of the suspects target their partner or ex-partner as victim. A total of 8-10% of the suspects target children and 5% of the suspects use domestic violence against their parents (Table 2).

Table 2. Estimated Annual Number of Suspects in the Netherlands According to Type of Victim, All Cases

	2004 – 2005		2005 – 2006		2006 - 2007	
partner or ex-partner	52,303	55%	60,350	59%	66,057	61%
friend of the family	2,383	2%	4,449	4%	4,202	4%
child	9,473	10%	7,819	8%	8,831	8%
elderly person	1,053	1%	1,025	1%	1,090	1%
parent	4,697	5%	5,398	5%	6,910	6%
other relative	10,968	11%	9,523	9%	9,197	8%
miscellaneous	14,834	15%	13,091	13%	6,237	6%
	95,712	100%	101,655	100%	102,524	100%

¹⁸ The tables give the exact outcomes of the estimates. The fact that the figures are rounded off according to a standard procedure does not detract from the apparent precision that the exact figures suggest. It is better not to use the figures too precisely.

In the first column, Table 3 shows the estimated annual figures on the number of victims of domestic violence in the Netherlands. The other columns show how the estimates are constructed, i.e. from an estimate using capture-recapture methods on the basis of registered suspects in the GIDS-Kubus with reliability intervals and a derived estimate for the Haaglanden region.

The table shows that more victims are estimated than suspects. The ratio is approximately three to almost four victims to every two suspects.

In recent years, there were an annual estimated 160,000 – 200,000 victims of domestic violence in the Netherlands (including the Haaglanden police region). In the Haaglanden region, 10,000 - 15,000 were estimated using a method other than the capture-recapture method. For the first year, 2004-2005, there were an estimated 160,000 victims and in the two following years, more than 175,000 and 197,000 respectively.

Table 3. Estimated Annual Number of Victims in the Netherlands (with and without Haaglanden region), All Cases with 95% Reliability Interval

Period	Netherlands	Estimate not including Haaglanden	Minimum	Maximum	Estimate for Haaglanden
2004 - 2005	161,074	150,922	139,859	161,987	10,152
2005 - 2006	176,700	166,097	156,183	176,011	10,603
2006 – 2007	197,273	182,654	171,222	194,086	14,619

Bijlage 1: koppeling LIS – Gids-Kubus

LIS bevat geen duidelijk identificerende koppelsleutels. De koppeling moet tot stand worden gebracht op basis van geboortemaand, geboortemaand, 4-cijferige postcode en datum letsel. Het geboortemaand zijn voor de koppeling omgerekend naar een leeftijd in maanden.

Voorts dient aandacht te worden geschonken aan de definitie en operationalisering van huiselijk geweld voor de extractie van gegevens uit LIS. LIS registreert namelijk niet primair op huiselijk geweld. Het fenomeen dient via zoekleutels te worden herleid. In tegenstelling tot de GIDS-Kubus is dus bij LIS niet met 100 procent zekerheid te stellen dat het om huiselijk geweld handelt.

Over de relevante periode kwamen in totaal 7 cases in aanmerking voor koppeling vanwege overeenkomende waarden voor de koppelvariabelen (4-cijferige postcode en leeftijd in maanden). Weergegeven zijn de overige gegevens uit beide bestanden die al of niet overeenkomstig in overige gegevens laten zien. Het overzicht laat zien, dat er in 3 gevallen waarschijnlijk sprake is van registratie van eenzelfde incident, in één geval kan worden uitgesloten dat het om eenzelfde incident gaat en in 3 gevallen is er twijfel.

De conclusie is dat koppeling van GIDS-Kubus en LIS mogelijk is, maar dat er te weinig tweemaal geregistreerde incidenten worden aangetroffen om een schatting op te baseren.

GIDS_KUBUS:

Case-nr	Match?	persoon_id	geslacht	partner_of_ex_partner	ex_vrouw	kind	ouders	overig_fam	partner_vrouw	incidentdatum	aangifdatedatum
1	√	28,279	V	0	0	0	0	1	0	21-Dec-2006	21-Dec-2006
2	niet: zie toedracht	29,293	M	0	0	0	1	0	0	03-Feb-2006	03-Feb-2006
3	?	162,893	V	1	0	0	0	0	0	03-Dec-2004	03-Dec-2004
4	√	100,966	V	0	0	0	0	0	1	28-Jan-2005	29-Jan-2005
5	?	47,937	M	0	0	1	0	0	0	15-Feb-2006	15-Feb-2006
6	? GIDS: partner vrouw; LIS: ex-vrouw	46,941	V	0	0	0	0	0	1	25-Aug-2006	26-Aug-2006
7	√	40,879	V	0	1	0	0	0	0	09-Nov-2005	09-Nov-2005

2e kolom geeft (waarschijnlijke) match weer met √

weergegeven de 7 cases uit Gids_Kubus en LIS waarvoor postcode en leeftijd in maanden vn de personen in kwestie overeenkomen

er zijn 3 matches en 3 cases met enige twijfel

de waarden van de variabelen waarop is vergeleken zijn met rood aangegeven

LIS:

Case-nr	geslacht_LIS	relatie	toedracht	datum	datuml
1	2	5	door broer mishandeld, confusie nek.	12/22/2006	12/21/2006
2	1	4	Knokpartij met scholieren op Tramstation in Amstelveen, vuistslagen kaak, klacht	12/12/2006	12/12/2006
3	2	2	in huis door partner van de trap geduwd en met vuist op kaak geslagen, kneuzing onderrug, enkel en kaak	12/2/2004	12/2/2004
4	2	2	Door vriendje geruime tijd op buik "getrommeld" om een miskraam op te wekken indien ze zwanger zou zijn.	1/28/2005	1/28/2005
5	1	1	Mishandeling, door vader met vuisten in elkaar geslagen, wegens slecht rapport, contusie schouder, bovenarm, wang en voorhoofd.	2/14/2006	2/14/2006
6	2	3	door ex man top vinger afgebeten.	8/25/2006	8/25/2006
7	2	3	Ruzie met een ex-vriendje . Tegen een betonnen muur aangeduwd. Wond pols.	11/9/2005	11/9/2005

Geslacht:

1 = man
2 = vrouw

Relatie:

1 Kind-ouder
2 Partner
3 Ex-partner
4 Andere bekende
5 Andere relatie

Bijlage 2: Verantwoording datacleaning en opbouw analysebestand

Vts Politie Nederland Divisie IV&IT, Vraagunit (vanaf hier: de politie) heeft een bestand geleverd met 246.415 records.

Voor het samenstellen van het bestand heeft de politie 6.285 registraties van personen uit meerdere regio's samengevoegd tot 3.073 unieke personen.

Deze zijn samengevoegd op basis van:

Centrale registratie vreemdelingen nummer	15
Gemeentelijke Basis Administratie nummer	4.035
Uitgebreide Keno sleutel ¹⁹	2.235
	6.285

De 246.415 records hebben betrekking op incidenten van huiselijk geweld die hebben plaats gevonden tussen 1 januari 2004 en 30 juni 2007. De registratie is pas sinds 1 januari 2004 operationeel. Volgens de politie werd de registratie Huiselijk Geweld geleidelijk aan ingevoerd. Hierdoor is het mogelijk dat de registratie voor de eerste maanden van het jaar 2004 een incompleet beeld geeft. Om deze redenen en om te kunnen werken met hele jaren, rekenen we alleen de registraties (met een incidentdatum) vanaf 1 juli 2004 mee. Er resteren dan 227.107 records.

Er zijn alleen schattingen gemaakt met incidenten geregistreerd met een slachtoffer of een dader, in totaal is deze informatie voor de geselecteerde periode in 157.356 records (79.162 + 78.194) geregistreerd.

	aantal	Percent
1 Aangever	69.751	30.7
2 Slachtoffer	79.162	34.9
3 Verdachte	78.194	34.4
Total	227.107	100.0

De registraties zijn afkomstig uit 24 politieregio's. Alleen van de regio Haaglanden zijn geen gegevens bekend. Van 4.246 is niet bekend uit welke regio zij afkomstig zijn. Deze incidenten zijn op basis van hun PL-code toegekend aan de regio waaruit de registratie afkomstig is.

Een aantal incidenten is ten onrechte meer dan eenmaal geregistreerd. Er zijn 2.503 dubbele registraties binnen hetzelfde korps geïdentificeerd, en 176 incidenten van een verschillend korps met een zelfde datum, zelfde persoon, zelfde rol. Volgens politiefunctionarissen zijn de 176 dubbele registraties voornamelijk tussen regio's overgedragen zaken. We behandelen deze dan ook als doublures.

De 2.503 dubbele registraties binnen hetzelfde korps omvatten ook incidenten met een verschillende locatie e.d., maar waarschijnlijk ook echte dubbelen (bijvoorbeeld op de volgende wijze ontstaan: iemand belt eerst, en gaat later aangifte doen, en degene die de aangifte opneemt pakt niet de eerdere registratie erbij, maar begint een nieuwe). Maar meerdere incidenten op dezelfde dag met dezelfde personen zijn natuurlijk ook mogelijk. Het voert te ver om uit te zoeken welke van deze registraties doublures zijn. Deze zouden inhoudelijk moeten worden beoordeeld.

¹⁹ Keno-sleutel: een combinatie van (delen van) identificerende variabelen zoals geboortedatum, geslacht, naam e.d. gebruikt voor personen waarvoor CRV-nummer of GBA-nummer ontbreekt.

Bij deze onterecht dubbel geregistreerde incidenten moet worden gekozen welk record geregistreerd blijft en welk uit het analysebestand wordt verwijderd. Uiteraard is gekozen voor het behoud van registraties die de meeste informatie bevatten. De te handhaven records worden in de volgende stappen geselecteerd:

- Het record waarbij de incidentplaats en/ of het regiokorps bekend is, blijft gehandhaafd
- Record met aangifte blijft gehandhaafd
- Record met latere aangifte datum blijft gehandhaafd
- De rest van de incidenten: random selectie

Verder is nog een (klein) aantal test-records verwijderd.

Bij 481 van de oorspronkelijke registraties was het geslacht van de betrokkene onbekend. Ook veel van de overige (persoonlijke) gegevens van deze groep zijn onbekend. Bijvoorbeeld in 237 gevallen is een leeftijd van '-1' geregistreerd. Van 38 personen kon de politie het geslacht nog achterhalen. De overige records waarbij het geslacht van de betrokkene onbekend is, zijn uit het analysebestand verwijderd.

Buitenlanders zijn uit het analysebestand verwijderd. Zij behoren immers niet tot de te schatten populaties en zij hebben een oneindig kleine kans geregistreerd te worden. Met buitenlander wordt bedoeld iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft en geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland heeft. Volgens de politie voldeden 137 personen aan deze criteria (niet woonachtig in Nederland, niet de Nederlandse nationaliteit, zonder GBA- en CRV-nummer). 34 hiervan hebben volgens de gegevens in het bestand toch een Nederlandse nationaliteit en zijn behouden.

Schattingen zijn gemaakt zowel met aangiften alleen als met aangiften en meldingen samen. Alleen de schattingen met aangiften en meldingen samen worden in dit rapport gepresenteerd als de schattingen van de populaties verdachten en slachtoffers van huiselijk geweld.

Het analysebestand bestaat na schoning uit het volgende aantal records (/incidenten).

Rol	Ter kennis gekomen door:		Totaal	
	Melding	Aangifte	Personen	Incidenten
Slachtoffer	15.708	54.182	69.890	79.123
Verdachte	14.743	49.957	64.700	77.977
Totaal	30.451	104.139	134.590	157.100

Tot slot zijn de data uit GIDS-Kubus aangevuld met data van het Centraal Bureau voor de Statistiek met gegevens over de herkomstgroepering van de geregistreerde personen.

De definities en indeling zijn als volgt:

Herkomstgroepering

Kenmerk dat weergeeft met welk land een persoon een feitelijke verwantschap heeft, gegeven het geboorteland van de ouders of van zichzelf.

Dit kenmerk maakt in de eerste plaats onderscheid tussen autochtoon en allochtoon.

Ten tweede geeft het een nadere onderscheiding van de allochtone bevolking naar generatie. Een eerstegeneratieallochtoon heeft als herkomstgroepering het land waar hij of zij is geboren. Een tweedegeneratieallochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader. Bij

de tweede generatie is er ook een onderscheid tussen personen met één of twee in het buitenland geboren ouders.

Ten derde is er een onderscheid tussen westerse en niet-westerse allochtonen. Dit onderscheid is ingegeven door de grote verschillen in sociaal-economische en culturele situatie. Binnen de groep niet-westerse allochtonen worden zoveel mogelijk ook de vier grote doelgroepen van het minderhedenbeleid van de overheid onderscheiden, te weten de herkomstlanden Turkije, Marokko, Suriname en Nederlandse Antillen/Aruba. Afhankelijk van mogelijkheden en doel worden soms meer herkomstlanden onderscheiden.

Autochtoon

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Allochtoon

Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Ook wordt onderscheid gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen.

Eerstegeneratieallochtoon

Persoon die in het buitenland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

Tweedegeneratieallochtoon

Persoon die in Nederland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

Westerse allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

Op grond van hun sociaal-economische en sociaal-culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

Niet-westerse allochtoon

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije.

Bijlage 3: Soorten huiselijk geweld

Er is een onderscheid gemaakt in de volgende soorten huiselijk geweld: lichamelijk, seksueel, belaging, bedreiging en psychisch. Het soort geweld wordt bepaald aan de hand van de incidentcodes van BPS en de Maatschappelijke codes van Xpol. Hieronder staat een overzicht van de typen incidenten die tot huiselijk geweld worden gerekend.

Verder is nog een categorie 'overig' onderscheiden. Het kan voor komen, dat een code wordt gekoppeld aan een incident, die niet benoemd is als in aanmerking komend voor huiselijk geweld, waarvan de gebruiker toch meent, dat er sprake was van huiselijk geweld. De gebruiker kan dan zelf toch de projectcode huiselijk geweld eraan koppelen.

Alleen zijn dat soort codes niet gekoppeld aan een categorie geweld in GIDS. Zij vallen daarom in de categorie 'overig'.

Lichamelijk

- Overval (gewapende)
- Beroving/tasjesroof
- Gew. z. l. zonder wapen
- Gew. z. l. met wapen
- Gew. z. l. met vuurwapen
- Geweld met letsel
- Gew. m. l. zonder wapen
- Gew. m. l. met wapen
- Gew. m. l. met vuurwapen
- Geweld dodelijk
- Geweld dodelijk zonder wapen
- Geweld dodelijk met wapen
- Geweld dodelijk met vuurwapen
- Euthanasie
- Openlijk geweld tegen personen
- Openlijk geweld goederen
- Vrijheidsbeneming
- Man/vrouw mishandeling
- Mensenhandel
- Homogeweld
- Kindermishandeling
- Vechtpartij (zonder gevolgen)
- Ongeval/onwel persoon
- Overig misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid
- Gijzeling/ontvoering
- Doodslag/moord
- Eenvoudige mishandeling
- Zware mishandeling
- Overige mishandeling

Seksueel

- Zedenzaak
- Aanranding
- Verkrachting
- Incest
- Ontucht minderjarige
- Kinderpornografie
- Kindprostitutie
- Overige zedenzaken

	Verkrachting Overige zedenmisdrijven Incest Seksueel misbruik kinderen (geen incest)
Belaging	Stalking Overlast stalker
Bedreiging	Bedreiging Bedreiging
Psychisch	Kraken/bezetten Vernieling/beschadiging Vernieling auto Vernieling middelen openbaar vervoer Vernieling aan openbare gebouwen Vandalisme/baldadigheid Dierenmishandeling Overige vernielingen/beschadigingen Inbreuk veiligheid Burenruzie en relatieproblemen Verdachte situatie Aandachtsvestiging Chantage/afdreiging Persoon in gevaar Huisvredebreuk Overlast van/door vermoedelijk gestoorde/overspannende Overige overlast Hulpverlening burger Overige conflicten Overige hulpverlening Diefstal in/uit woning (gen braak) Diefstal van personenauto Chantage/afpersing Vernieling van/aan auto Huiselijke twist (zonder gevolgen) Ruzie/twist (zonder gevolgen) Afhandeling overige meldingen Huisvredebreuk Aandachtsvestiging Signalering persoon

Bijlage 4: schattingen met het Poisson regression model en met alleen aangiften

Tabel 1. Geschat aantal verdachten, alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval, Poisson methode

Periode	Schatting	Ondergrens	Bovengrens
2004 – 2005	77.607	74.142	81.072
2005 – 2006	81.063	77.570	84.556
2006 – 2007	80.836	77.829	77.829

Tabel 2. Geschat aantal verdachten, aangiften, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval, Zelterman methode

Periode	Schatting	Ondergrens	Bovengrens
2004 – 2005	80.154	75.222	85.086
2005 – 2006	83.579	78.906	88.251
2006 – 2007	84.862	80.293	89.431

Tabel 3. Geschat aantal slachtoffers, alle zaken, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval, Poisson methode

Periode	Schatting	Ondergrens	Bovengrens
2004 – 2005	122.607	115.319	129.895
2005 – 2006	142.477	134.854	150.100
2006 – 2007	153.021	144.530	161.513

Tabel 4. Geschat aantal slachtoffers, aangiften, per jaar, met 95%-betrouwbaarheidsinterval, Zelterman methode

Periode	Schatting	Ondergrens	Bovengrens
2004 – 2005	126.927	116.113	137.740
2005 – 2006	151.027	139.211	162.844
2006 – 2007	165.614	152.916	178.312

Bijlage 5: Leden van de begeleidingscommissie:

Mieke Kleiman
Ministerie van Justitie

Leontien van der Knaap
Ministerie van Justitie (WODC)

Ivo Molenaar
em. Prof statistiek en meettheorie voor de sociale wetenschappen, RU Groningen

Hans Rodenhuis
vts Politie Nederland
Divisie IV&IT, Vraagunit

Henk van der Veen
Ministerie van Justitie (WODC)